Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

a la feina cap risc

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE EL SARS-CoV-2 I EL TREBALL

Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.

Revisable en funció de l'evolució de la situació.

Data d'actualització: 12.5.2020

Índex de continguts

I. Introducció 4

II. Qüestions que formula l'empresa 4

1. Quines mesures cal prendre per evitar el SARS-CoV-2? 4
2. Quines mesures ambientals preventives cal prendre en aquests moments? 4
3. Quina normativa cal aplicar a l'hora de ventilar els locals? 5
4. Què cal tenir en compte per a la neteja de l'empresa? S'ha de fer servir algun producte especial? 5
5. S'han de prendre mesures higièniques addicionals? 5
6. Com ha d'informar l'empresa els seus treballadors i treballadores en aquesta matèria? 6
7. Quines recomanacions generals cal donar als treballadors i a les treballadores? 6
8. Quines recomanacions específiques cal donar a les empreses que hagin d'efectuar la prestació del servei de forma presencial? 7
9. Cal portar mascareta? 7
10. Què han de tenir preparat les empreses davant el nou coronavirus? 8
11. Quines mesures ha d'adoptar una empresa de neteja si ha d'intervenir en un centre de treball que no sigui sanitari o assimilat després que hi hagi hagut un cas de COVID-19 confirmat? I en cas que sigui un centre sanitari o assimilat? 9
12. Les empreses han d'avaluar l'exposició al SARS-CoV-2? 9
13. Una possible exposició al SARS-CoV-2 pot esdevenir en una situació de risc greu i imminent? 9
14. Si a l'empresa hi ha un treballador o una treballadora especialment sensible, què cal fer? 10
15. Amb quina freqüència i quins elements s'han de netejar i desinfectar els llocs de treball? 10

III. Actuacions en cas de detecció de casos a l'empresa 12

16. En una empresa petita que no és del sector sanitari o assimilat on s'hagi confirmat un cas de COVID-19, quines mesures cal tenir en compte abans d'ocupar els llocs de treball? 12
17. Si es detecta un cas d'infecció per coronavirus a l'empresa, qui ha de determinar les persones que hi han estat en contacte? 12

IV. Qüestions que formula el treballador o la treballadora 12

18. Què he de saber del coronavirus SARS-CoV-2? 12
19. Com es pot transmetre? 13
20. Davant aquest nou virus, què haig de fer en el meu lloc de treball si, per les meves característiques psicofísiques (com ara patir patologies respiratòries), crec que em pot afectar d'una manera més greu que a la població general? 13

V. Preguntes relacionades amb les mesures de flexibilitat (teletreball, treball a distància, modificació de les vacances i dels permisos) 13

21. Si hi ha una reducció de les comandes, manquen proveïments necessaris per fer la feina, hi ha cancel·lacions de reserves o qualsevol altra circumstància que suposi una disminució de l'activitat, què pot fer l'empresa? .. 13
22. Quines mesures de flexibilitat pot adoptar l'empresa en aquesta situació? 14
23. Puc implementar el teletreball a la meva empresa? 14
24. Hi ha alguna normativa que reguli el teletreball i el treball a distància? 15
25. Si una PIME valora establir un sistema de teletreball però no té prou mitjans perquè tot el personal teletreballi, quines opcions pot plantejar? 15
26. Tinc l'obligació de teletreballar? 15
27. Em reduiran el sou si teletreballo? 16
28. Hauré de recuperar hores si teletreballo? 16
29. Em poden obligar a anticipar les vacances? 16
30. Em poden obligar a agafar un permís sense sou? Poden acomiadar-me? 16

VI. Preguntes relacionades amb la situació laboral 17

31. En quina situació laboral em trobo si estic aïllat preventivament o tinc la COVID-19? Què cobraré? 17
32. Si algun treballador no va a la feina, quines mesures pot prendre l'empresa? ... 17

VII. Ventilació i renovació d'aire als llocs de treball 18

33. Com s'ha de ventilar el lloc de treball? 18
34. Com s'ha de fer el manteniment dels equips de ventilació i climatització? 18
35. Cal obrir les finestres per ventilar el lloc de treball? 19
36. Quines mesures organitzatives es poden prendre de cara a la ventilació? 19
37. Com s'han de ventilar els lavabos? 19

I. Introducció

El virus identificat a la Xina el desembre del 2019 és un nou coronavirus (SARS-CoV-2) que causa una infecció respiratòria febril anomenada COVID-19 (*Coronavirus disease*).

Els símptomes són, principalment, els d'una infecció respiratòria aguda (febre, tos, falta d'alè i malestar general), però també es descriuen dificultats respiratòries i complicacions pulmonars com la pneumònia, així com formes més severes. Aquests símptomes de la malaltia poden aparèixer fins a 14 dies després d'haver tingut contacte amb una persona malalta.

El virus pot sobreviure durant hores i, fins i tot, dies en el medi ambient, en funció de les condicions (tipus de superfícies, temperatura o humitat). Per a més informació, consulteu aquest enllaç: https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) ha elevat la situació d'emergència de salut pública ocasionada per la COVID-19 a pandèmia internacional. La situació actual ha requerit declarar l'estat d'alarma, que restringeix la mobilitat i recomana el confinament domiciliari, sempre que sigui possible.

II. Qüestions que formula l'empresa

1. Quines mesures cal prendre per evitar el SARS-CoV-2?

Com a premissa general, cal recordar la recomanació de restringir la mobilitat i prioritzar el confinament domiciliari, a més de potenciar, quan sigui possible, el teletreball i el treball a distància. En els casos en què no sigui possible, sobretot pel que fa a les activitats vinculades al proveïment de béns de primera necessitat, com també a la prestació de serveis essencials i les que continuen amb l'activitat o la reprenen, s'han de proposar mesures organitzatives i preventives que, de manera temporal, evitin al màxim les situacions de contacte social.

Cal prendre, igualment, les mesures que indiqui el servei de prevenció en funció de l'avaluació de riscos, la planificació preventiva o els protocols i procediments que estableixi, tenint en compte les recomanacions de l'autoritat sanitària i la declaració d'estat d'alarma actual.

2. Quines mesures ambientals preventives cal prendre en aquests moments?

- Netegeu sovint les superfícies amb els productes habituals. Elimineu, en la mesura que sigui possible, els objectes que siguin difícils de netejar.
- Faciliteu mitjans pel rentat freqüent de mans amb aigua i sabó.

- Proporcioneu, a totes les ubicacions de l'empresa, els subministraments suficients i assequibles per a la higiene personal: productes per a la higiene de les mans, sabó, tovalloletes o mocadors de paper d'un sol ús per eixugar-se les mans i recipients per llençar-los (amb tapa i pedal, quan sigui possible).
- Es recomana disposar d'un nombre suficient de dispensadors amb solucions hidroalcohòliques, en funció de les característiques dels espais i de la seva ocupació i garantir-ne el reompliment.

3. Quina normativa cal aplicar a l'hora de ventilar els locals?

Cal garantir una ventilació adequada dels espais i dels llocs de treball, si és possible, de manera natural (obrint les finestres).

En aquest sentit, la normativa aplicable és la següent:

- Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut als llocs de treball.
- Reial decret 1027/2007, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'instal·lacions tèrmiques als edificis (RITE), i les seves modificacions.

4. Què cal tenir en compte per a la neteja de l'empresa? S'ha de fer servir algun producte especial?

Seguiu la rutina habitual per fer la neteja de l'empresa, és a dir, netegeu totes les superfícies dels llocs de treball que es toquen sovint amb les mans: estacions de treball, taules, poms de portes, etc. Utilitzeu els productes que habitualment feu servir en aquestes àrees i seguiu les instruccions de les etiquetes dels productes.

Ara com ara no es recomana fer desinfeccions addicionals. Si es tracta d'un centre de treball on s'ha detectat personal amb COVID-19, consulteu el punt 16 d'aquest document.

5. S'han de prendre mesures higièniques addicionals?

És important promoure mesures per a la higiene respiratòria i la tos, així com el rentat freqüent de les mans. Cal tapar-se la boca i el nas amb mocadors d'un sol ús o amb la cara interna del colze en el moment de tossir o esternudar i rentar-se les mans de seguida.

D'acord amb la Resolució TSF/759/2020, de 22 de març, les mesures de distància entre treballadors i treballadores i amb les persones usuàries amb les quals interactuen en els centres de treball ha de ser d'un metre i mig de distància, d'acord amb les recomanacions de les autoritats sanitàries.

Assegureu-vos que hi ha els subministraments necessaris i assequibles per a la higiene personal dels treballadors, com ara sabó per a la higiene de les mans, solucions

hidroalcohòliques, tovalloletes o mocadors de paper d'un sol ús per eixugar-se les mans i recipients per llençar-los.

6. Com ha d'informar l'empresa els seus treballadors i treballadores en aquesta matèria?

- Estabiu mecanismes de comunicació permanent i baseu les vostres actuacions en informació contrastada, d'acord amb les recomanacions de les autoritats sanitàries, de la declaració d'estat d'alarma i del Govern de la Generalitat.
- Assegureu-vos que les comunicacions arriben d'una manera entenedora a tots els treballadors i treballadores.
- Desenvolupeu els mitjans per a la comunicació. Per exemple, línies d'accés directe, webs especialitzats, sistemes de missatgeria instantània o canals de distribució de les accions que cal dur a terme entre els treballadors i la cadena de relacions i subministraments de l'empresa.
- Estabiu la coordinació comunicativa necessària amb les empreses externes contractades i afectades per activitats relacionades amb les vostres actuacions (la neteja, el manteniment, la seguretat, etc.).

7. Quines recomanacions generals cal donar als treballadors i a les treballadores?

- D'acord amb les indicacions de l'autoritat sanitària, es recomana que els treballadors i les treballadores que presentin símptomes compatibles amb la infecció pel coronavirus SARS-CoV-2 (febre, dificultat per respirar, tos o els que determinin les autoritats sanitàries) utilitzin les eines del Departament de Salut, com l'aplicació Stop COVID-19 Cat que fa el seguiment i la vigilància del símptomes i, si és necessari, activa els serveis del centre d'atenció primària o els serveis d'emergències mèdiques.
- Per a consultes generals s'ha de trucar al 012. El 112 només és per a emergències, i el 061, per a urgències per coronavirus i sanitàries.
- Si no tenen accés al test, han de trucar al 061 i seguir les indicacions de l'autoritat sanitària.
- En cas de tenir símptomes compatibles amb la infecció, els treballadors s'han de quedar a casa, comunicar-ho a l'empresa, trucar al 061 o al seu centre d'atenció primària i seguir les indicacions de l'autoritat sanitària.
- Cal tapar-se la boca i el nas amb mocadors d'un sol ús o amb la cara interna del colze en el moment de tossir o esternudar i rentar-se les mans de seguida.
- És essencial reforçar les mesures d'higiene habituals, rentar-se sovint les mans amb sabó o desinfectar-les amb solucions hidroalcohòliques.
- Es recomana evitar el contacte estret i mantenir la distància social garantint una separació superior a 1,5 metres, d'acord amb els criteris de l'autoritat sanitària.

- Les mesures de distància entre treballadors i treballadores i amb les persones usuàries en els centres de treball ha de ser d'un metre i mig de distància, d'acord amb la Resolució TSF/759/2020.
- És necessari ajornar els viatges laborals.

8. Quines recomanacions específiques cal donar a les empreses que hagin d'efectuar la prestació del servei de forma presencial?

Cal organitzar el treball per poder reduir el nombre de treballadors que hi estan exposats, la freqüència i el tipus de contacte de persona a persona i, a més, flexibilitzar els horaris d'entrada i de sortida per evitar les hores punta del transport públic.

La permanència en els establiments comercials amb obertura permesa ha de ser l'estrictament necessària per abastir els consumidors dels productes de primera necessitat.

Es recomana que els treballadors disposin d'un certificat de l'empresa que justifiqui el desplaçament al centre de treball i del certificat autoresponsable de desplaçament en el marc de l'estat d'alarma per la crisi sanitària per la COVID-19.

A més, es proposa que s'adoptin mesures de flexibilitat interna negociades, en un context d'equilibri entre les necessitats empresarials i les necessitats dels treballadors, en funció de causes objectives que n'aconsellin l'adaptació.

9. Cal portar mascareta?

La utilització d'equips de protecció respiratòria (EPI respiratori) i altres tipus de mascaretes quirúrgiques i/o higièniques s'incorporaran obligatòriament d'acord amb l'avaluació dels riscos dels llocs de treball, les indicacions dels serveis de prevenció o seguint les recomanacions de l'autoritat sanitària. El seu ús és recomanable en general als llocs de treball amb espais compartits (especialment superfícies de treball) o quan pugui ser més difícil complir de manera estricta i permanent les distàncies de seguretat mínimes establertes.

10. Què han de tenir preparat les empreses davant el nou coronavirus?

Cal tenir en compte que un cas de COVID-19, que és altament contagiosa, pot afectar un nombre important de treballadors i treballadores. Per aquest motiu, es recomana:

- Establir i mantenir sistemes de teletreball i treball a distància sempre que sigui possible.
- Reiniciar l'activitat de manera gradual i reassignar tasques, d'acord amb els criteris de les autoritats sanitàries i de la modalitat organitzativa de l'empresa (servei de prevenció).
- Prioritzar la incorporació a la feina dels treballadors i treballadores, d'acord amb els criteris de les autoritats sanitàries i de la modalitat organitzativa de l'empresa (servei de prevenció), i considerar els factors de risc intrínsecs de la pròpia activitat i organització.
- Identificar els serveis essencials o mínims i organitzar equips de treball separats per evitar una possible afectació del virus col·lectiva i per garantir-ne la disponibilitat.
- Garantir la seguretat i la salut dels treballadors especialment sensibles davant la COVID-19. Cal seguir les indicacions del servei de prevenció pel que fa a la seva reincorporació i reflectir el criteri en l'avaluació de riscos, a més d'adoptar les mesures preventives raonables.
- Informar tots els treballadors perquè coneguin els protocols, els nous procediments i les mesures que cal aplicar per evitar el risc de contagi (elaborar i distribuir material, fer formació a distància abans de la reincorporació, etc.).
- Romandre al centre de treball el mínim temps possible.
- Reduir el nombre de treballadors presents de manera simultània quan sigui necessari per garantir-ne el distanciament.
- Establir horaris i torns especials per reduir el nombre de treballadors presents al mateix temps.
- Flexibilitzar els horaris.
- Netejar i desinfectar adequadament els llocs de treball, especialment les zones comunes i les superfícies de treball compartides. Les instal·lacions s'han de netejar una vegada al dia, com a mínim, i en funció de l'ús se'n pot augmentar la freqüència diària (per exemple, a cada canvi de torn, després de cada servei als menjadors, en funció de l'ús dels lavabos, etc.).
- Analitzar la distribució i l'organització dels llocs de treball per garantir que es pot mantenir la distància de seguretat en totes les àrees d'ús comú.
- Identificar les tasques en les quals serà difícil respectar la distància de seguretat i buscar possibles solucions, com ara aplicar barreres físiques i elements de separació entre persones, modificar la manera d'executar la tasca (mecanitzant-la, utilitzant equips de treball que permetin separar els treballadors i treballadores, etc.) o fer servir equips de protecció individual (en funció de l'avaluació de riscos).
- La utilització d'equips de protecció respiratòria (EPI respiratori) i altres tipus de mascaretes quirúrgiques i/o higièniques s'incorporaran obligatòriament d'acord amb l'avaluació dels riscos dels llocs de treball, les indicacions dels serveis de prevenció o seguint les recomanacions de l'autoritat sanitària. El seu ús és recomanable en general als llocs de treball amb espais compartits (especialment superfícies de treball) o quan

pugui ser més difícil complir de manera estricta i permanent les distàncies de seguretat mínimes establertes.

11. Quines mesures ha d'adoptar una empresa de neteja si ha d'intervenir en un centre de treball que no sigui sanitari o assimilat després que hi hagi hagut un cas de COVID-19 confirmat? I en cas que sigui un centre sanitari o assimilat?

L'empresa ha d'equipar les persones encarregades de netejar el terra i les superfícies amb roba de treball (que l'ha de rentar l'empresa) i guants de protecció química que protegeixin contra els productes emprats. No cal portar equip de protecció respiratòria en aquestes tasques de neteja. És important afavorir una estratègia de rentat i desinfecció en humit.

Si es tracta d'un centre sanitari, consulteu les recomanacions de l'apartat 7 de la Guia d'actuació per a la prevenció de riscos laborals davant agents biològics perillosos altament transmissibles, elaborada i editada pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

12. Les empreses han d'avaluar l'exposició al SARS-CoV-2?

L'organització preventiva ha de valorar el risc per infecció per SARS-CoV-2 a l'empresa i establir protocols i procediments addicionals per controlar el risc de contagi del virus. A més, ha de planificar les mesures que pretén implantar i modificar, si cal, els procediments de treball necessaris per poder dur a terme la represa de l'activitat en condicions de seguretat.

És imprescindible que en cada empresa s'elabori un pla de contingència o protocol general de seguretat i salut.

Sobre la base de la modificació de l'avaluació de riscos per part del servei de prevenció, en el pla de contingència s'han de detallar les mesures raonables i exigides per les autoritats sanitàries per impedir el risc de contagi del SARS-CoV-2. Aquesta activitat preventiva ha de ser prèvia a la tornada a l'activitat.

13. Una possible exposició al SARS-CoV-2 pot esdevenir en una situació de risc greu i imminent?

L'apreciació d'aquest possible risc greu i imminent en un cas de SARS-CoV-2 és una qüestió de salut pública, aliena, en la majoria dels casos, a l'activitat productiva i al concepte estricte de risc laboral.

Per això considerem que el concepte de risc greu i imminent, regulat a la Llei de prevenció de riscos laborals, no s'adequa, ara com ara, a les situacions que es poden derivar d'un risc sanitari, com és el supòsit plantejat.

14. Si a l'empresa hi ha un treballador o una treballadora especialment sensible, què cal fer?

Segons la Guia d'actuació i col·laboració dels serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de COVID-19, del Departament de Salut, per als treballadors que pertanyen a grups vulnerables per la COVID-19 cal fer una avaluació individual que tingui en compte l'estat de salut de la persona, a més de les condicions de treball i les tasques a realitzar.

El servei de prevenció de riscos laborals ha d'avaluar la presència de personal amb condicions d'especial vulnerabilitat.

D'acord amb el Ministeri de Sanitat, en aquest grup hi ha persones amb diabetis, malaltia cardiovascular, incloent-hi la hipertensió, malaltia hepàtica crònica, malaltia pulmonar crònica, malaltia renal crònica, immunodeficiència, càncer, embaràs i majors de 60 anys.

15. Amb quina freqüència i quins elements s'han de netejar i desinfectar els llocs de treball?

No es pot establir d'una manera generalitzada una pauta per determinar la freqüència de la neteja i la desinfecció dels llocs de treball. En qualsevol cas, cal reforçar els programes de neteja i de desinfecció com a mesura de contenció amb l'objectiu d'evitar la propagació del coronavirus SARS-CoV-2.

Hi ha diverses circumstàncies que fan que els llocs de treball similars puguin requerir diferents graus de neteja. La periodicitat de la neteja i la desinfecció s'ha de determinar en funció del trànsit i l'ocupació del local o l'àrea, entre altres criteris. Per exemple, la densitat d'ocupació de treballadors en un espai de treball, els serveis compartits (centres de reprografia, lavabos, etc.), la presència de ciutadans a les dependències, l'ús de mitjans a l'abast del públic (com ara màquines de torn), la ventilació o el temps que l'espai està ocupat (hi ha serveis de 24 hores) fan que sigui imprescindible analitzar cada cas a fi de determinar què és el més convenient.

Atès que la neteja i la desinfecció del lloc de treball són unes de les principals mesures preventives per evitar el contagi i la propagació del coronavirus SARS-CoV-2 , l'organització preventiva de l'empresa ha de determinar, en cada cas, quina és la freqüència raonable amb què s'ha de fer la neteja i la desinfecció, amb l'objectiu d'eliminar o de minimitzar el risc de contacte amb l'agent biològic. És important efectuar neteges diàries de totes les superfícies, especialment de les superfícies de contacte freqüent com els poms de les portes, els passamans, els botons, etc.

La informació científica disponible indica que la neteja amb aigua i detergents habituals i l'ús de productes desinfectants comuns haurien de ser suficients per fer una neteja i una

desinfecció preventiva general. Alguns ingredients actius, com ara l'hipoclorit de sodi (el lleixiu domèstic en conté) i l'etanol, es consideren eficaços.

D'altra banda, l'òrgan de contractació de l'empresa ha de garantir la prestació del servei de neteja en les condicions establertes.

Finalment, el servei de neteja ha de prendre, també, totes les mesures preventives perquè el seu personal treballi d'una manera segura, tant pel que fa al desenvolupament de la feina en les circumstàncies actuals referides a la COVID-19 com pel que fa a les derivades de l'ús dels desinfectants que cal utilitzar.

Davant la confirmació o sospita de presència de persones amb la COVID-19 en un local o establiment de concurrència pública, cal intensificar encara més les actuacions de neteja i desinfecció d'acord amb les pautes que s'han indicat anteriorment, sobretot a les àrees on han estat aquestes persones.

Trobareu més informació a l'enllaç següent: COVID-19 i neteja i desinfecció d'espais (Agència de Salut Pública de Catalunya).

III. Actuacions en cas de detecció de casos a l'empresa

16. En una empresa petita que no és del sector sanitari o assimilat on s'hagi confirmat un cas de COVID-19, quines mesures cal tenir en compte abans d'ocupar els llocs de treball?

S'ha de tenir en compte que el personal de neteja ha de desinfectar (amb lleixiu, per exemple) el local o l'espai que hagi ocupat aquest treballador o treballadora. Un cop s'ha desinfectat el local, ja es pot tornar a ocupar.

17. Si es detecta un cas d'infecció per coronavirus a l'empresa, qui ha de determinar les persones que hi han estat en contacte?

L'autoritat sanitària és qui estableix el procediment i el protocol de l'estudi de contactes o les persones que han tingut contacte estret amb el cas. D'acord amb la Guia d'actuació i col·laboració dels serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de COVID-19, els serveis de prevenció han d'establir els mecanismes per a la investigació i el seguiment de contactes estrets d'aquells casos confirmats, probables o possibles (sobretot en àmbits no sanitaris) de les empreses a les quals donen servei, de manera coordinada amb els serveis de salut pública, seguint els criteris que s'estableixen en el Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2.

Cal establir protocols d'actuació si es té coneixement d'alguna persona treballadora diagnosticada positiva per coronavirus.

IV. Qüestions que formula el treballador o la treballadora

18. Què he de saber del coronavirus SARS-CoV-2?

Els símptomes descrits són, principalment, els d'una infecció respiratòria aguda (febre, tos, falta d'alè i malestar general), però també es descriuen dificultats respiratòries i complicacions pulmonars com ara la pneumònia, així com formes més severes. Aquests símptomes poden aparèixer fins a 14 dies després d'haver tingut contacte amb una persona malalta.

En qualsevol cas, cal estar atent a les indicacions de les autoritats sanitàries. Per a més informació, podeu consultar aquest enllaç: https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/c/coronavirus-2019-ncov

19. Com es pot transmetre?

El coronavirus es transmet per contacte directe amb les secrecions respiratòries que es generen amb la tos o l'esternut d'una persona malalta.

Les persones poden contraure la malaltia si:

- Toquen els objectes o les superfícies on han caigut aquestes gotetes i, després, es toquen els ulls, el nas o la boca.
- Inhalen aquestes gotetes per proximitat amb una persona infectada.

Per a més informació, consulteu aquest enllaç: https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/c/coronavirus-2019-ncov/ciutadania/que-es-coronavirus/transmissio-i-risc-de-contagi/.

20. Davant aquest nou virus, què haig de fer en el meu lloc de treball si, per les meves característiques psicofísiques (com ara patir patologies respiratòries), crec que em pot afectar d'una manera més greu que a la població general?

Us hauríeu d'adreçar al servei de prevenció o a la modalitat preventiva de què disposi l'empresa, concretament al responsable de medicina del treball, que ha de valorar el risc en el vostre cas particular, tenint en compte les característiques personals i el lloc de treball.

V. Preguntes relacionades amb les mesures de flexibilitat (teletreball, treball a distància, modificació de les vacances i dels permisos)

21. Si hi ha una reducció de les comandes, manquen proveïments necessaris per fer la feina, hi ha cancel·lacions de reserves o qualsevol altra circumstància que suposi una disminució de l'activitat, què pot fer l'empresa?

Seria convenient adoptar, preferentment i temporalment, mesures de flexibilitat interna negociades entre l'empresa i la representació legal o sindical dels treballadors.

Si hi ha raons justificades, per exemple, tenint en compte les premisses de l'acord, la temporalitat i l'equilibri, es proposen mesures com aquestes:

- ajustaments de la producció
- bosses d'hores per flexibilitzar i adaptar la situació a les necessitats productives
- possibles adaptacions del calendari laboral
- programació o reprogramació d'activitats formatives o informatives

- redistribució de la jornada laboral, d'acord amb la regulació laboral i convencional
- sistemes de permisos que permetin ajustar la càrrega de treball
- regles de compensació per al període de reorganització del temps de treball

A aquests efectes, es pot considerar l'apartat corresponent en aquesta matèria de les Recomanacions per a la negociació col·lectiva en matèria de gestió del temps de les persones treballadores i també el contingut de l'Acord Interprofessional de Catalunya 2018-2020 i de l'Acord Marc Europeu sobre el Teletreball.

Tot i això, si no hi ha opció a cap altra mesura alternativa i és necessari suspendre el contracte de treball, s'ha de valorar la via més adequada al cas concret de totes les que preveuen els articles 45 i 47 de l'Estatut dels treballadors, a més de les que disposa el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19.

22. Quines mesures de flexibilitat pot adoptar l'empresa en aquesta situació?

Es recomana adoptar mesures de flexibilitat per al personal, negociades entre l'empresa i la representació legal o sindical dels treballadors, com ara el teletreball i el treball a distància, quan sigui possible, o pactes específics segons la casuística productiva de l'empresa, acordats amb la representació unitària o sindical dels treballadors.

En qualsevol cas, les empreses han de donar per escrit a totes les persones treballadores les instruccions relatives a les mesures individuals o col·lectives que s'adoptin.

23. Puc implementar el teletreball a la meva empresa?

D'acord amb la situació actual, es recomana vehicular mesures de flexibilitat com el teletreball en els casos en què sigui possible i ho permeti l'activitat o el sector. Si el teletreball no està regulat al conveni d'aplicació, a l'empresa o al centre de treball, l'empresa i la representació legal dels treballadors o individualment, si no hi ha representació legal o sindical, pot pactar-ne o negociar-ne la viabilitat amb caràcter temporal, a més de la manera de prestar aquest treball i el proveïment dels mitjans necessaris per portar-lo a terme. L'acord s'ha de formalitzar per escrit.

Es recomana elaborar guies d'implementació del teletreball o treball a distància negociades.

L'empresa que opti per implementar el teletreball ha de complir l'obligació d'efectuar l'avaluació de riscos corresponent. Amb caràcter excepcional, aquesta obligació es considera complerta amb una autoavaluació que hagi fet voluntàriament el treballador, d'acord amb les recomanacions dels serveis de prevenció de les empreses.

24. Hi ha alguna normativa que reguli el teletreball i el treball a distància?

Actualment no hi ha cap normativa específica, llevat de les indicacions recollides en l'article 13 de l'Estatut dels treballadors i les previsions del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19. També es pot consultar l'Acord Marc Europeu sobre el Teletreball (AET) i el capítol XV de l'Acord Interprofessional de Catalunya (AIC).

El règim de prestació de serveis en la modalitat de teletreball és voluntari.

25. Si una PIME valora establir un sistema de teletreball però no té prou mitjans perquè tot el personal teletreballi, quines opcions pot plantejar?

En primer lloc, cal partir de la premissa que, si el teletreball no està regulat al conveni d'aplicació, a l'empresa o al centre de treball, s'ha d'acordar amb la representació legal dels treballadors o individualment, si no hi ha representació legal o sindical.

Així doncs, cal pactar-ne o negociar-ne la viabilitat amb caràcter temporal, a més de la manera de prestar aquest treball i el proveïment dels mitjans necessaris per portar-lo a terme. En aquest acord es poden plantejar diverses opcions, com ara que només teletreballi una part de la plantilla.

En qualsevol cas, l'empresa ha de vetllar per l'acompliment de les previsions de la Llei, especialment en matèria de riscos psicosocials i ergonomia.

Per a més informació, consulteu l'enllaç següent:
https://treball.gencat.cat/ca/ambits/seguretat_i_salut_laboral/riscos_i_condicions_treball/eines_avaluacio/teletreball/

26. Tinc l'obligació de teletreballar?

En cas d'acceptar-ho voluntàriament, cal veure en quines condicions està regulat el teletreball al conveni col·lectiu d'aplicació, a l'empresa o al centre de treball.

Si no hi ha cap regulació vigent, cal pactar-ne o negociar-ne la viabilitat amb caràcter temporal, entre l'empresa i la representació legal dels treballadors o individualment, si no hi ha representació legal o sindical.

També caldria establir la manera de prestar aquest treball i el proveïment dels mitjans necessaris per portar-lo a terme. En qualsevol cas, l'empresa ha de vetllar per l'acompliment de les previsions de la Llei, especialment en matèria de riscos psicosocials i ergonomia.

A aquests efectes, es pot considerar l'apartat corresponent en aquesta matèria de les Recomanacions per a la negociació col·lectiva en matèria de gestió del temps de les

persones treballadores i també el contingut de l'Acord Interprofessional de Catalunya 2018-2020 i de l'Acord Marc Europeu sobre el Teletreball.

L'acord pel qual s'estableixi el teletreball o e-treball s'ha de formalitzar per escrit.

27. Em reduiran el sou si teletreballo?

El teletreball no hauria de modificar el sou, com a norma general, si bé alguns complements extrasalarials relacionats amb el desplaçament al centre de treball pot ser que es deixin de cobrar (tiquets de transport, per exemple).

28. Hauré de recuperar hores si teletreballo?

Tampoc s'han de recuperar hores si es teletreballa, atès que teletreballar significa deslocalitzar la feina, és a dir, que des d'un lloc diferent del centre de treball de l'empresa el treballador o la treballadora continua tenint l'obligació de complir la jornada laboral i les tasques encomanades.

29. Em poden obligar a anticipar les vacances?

L'empresa no pot decidir de manera unilateral la modificació de les vacances acordades, però es poden articular mecanismes de flexibilitat interna negociats, com ara bosses d'hores o adaptacions del calendari laboral.

A aquests efectes, es pot considerar l'apartat corresponent en aquesta matèria de les Recomanacions per a la negociació col·lectiva en matèria de gestió del temps de les persones treballadores i també el contingut de l'Acord Interprofessional de Catalunya 2018-2020 i de l'Acord Marc Europeu sobre el Teletreball.

30. Em poden obligar a agafar un permís sense sou? Poden acomiadar-me?

La situació actual pelcoronavirus SARS-CoV-2 no justifica, en cap cas, la imposició d'un permís sense sou o un acomiadament.

Tal com s'ha assenyalat en altres punts, es poden articular instruments o mecanismes que flexibilitzin la prestació del treball, com ara bosses d'hores o adaptacions del calendari laboral. Igualment, si és possible, també poden aplicar-se sistemes de teletreball, que cal pactar o negociar, amb caràcter temporal, entre l'empresa i la representació legal dels treballadors o individualment, si no hi ha representació legal o sindical.

VI. Preguntes relacionades amb la situació laboral

31. En quina situació laboral em trobo si estic aïllat preventivament o tinc la COVID-19? Què cobraré?

La normativa actual preveu que els períodes d'aïllament o de contagi de les persones treballadores tenen la consideració, amb caràcter excepcional, de situació assimilada a un accident de treball, exclusivament per a la prestació econòmica d'incapacitat temporal del sistema de la Seguretat Social.

En aquesta situació, es cobra una prestació des de l'endemà de la baixa laboral, del 75% de la base reguladora, excepte que en el conveni col·lectiu d'aplicació es prevegi un percentatge superior.

32. Si algun treballador no va a la feina, quines mesures pot prendre l'empresa?

Si el treballador o la treballadora no està en aïllament preventiu, la qual cosa comportaria la corresponent declaració d'incapacitat temporal per part de la Seguretat Social, l'absència al lloc de treball no estaria justificada.

La normativa que ha sorgit arran d'aquestes circumstàncies excepcionals, el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19, ha previst que les persones treballadores per compte d'altri que acreditin deures de cura respecte del cònjuge o parella de fet, o respecte dels familiars per consanguinitat fins al segon grau, tenen dret a accedir a l'adaptació i/o reducció de la seva jornada.

VII. Ventilació i renovació d'aire als llocs de treball

Actualment no hi ha suficient evidència científica respecte la influència que el sistema de climatització/ventilació pugui tenir en la transmissió de la COVID-19 i, per tant, s'ha d'estar atent als avenços que la comunitat científica pugui anar-ne fent, a continuació es fan les recomanacions següents:

33. Com s'ha de ventilar el lloc de treball?

Es recomanable augmentar substancialment el temps de funcionament del sistema de ventilació mecànica per tal d'assegurar una correcta ventilació, forçant la posada en marxa per temps i no per altres requeriments com ho poden ser els detectors de CO_2. El sistema de ventilació s'ha d'encendre a potència nominal almenys dues hores abans de l'entrada del personal i fins almenys dues hores després de la seva sortida, per assegurar la ventilació mecànica.

No s'ha d'apagar la ventilació en cap moment fora dels horaris de presència de treballadors, ni tampoc en dies festius. Fora de l'horari laboral, el sistema de ventilació hauria de funcionar amb una taxa de ventilació menor però no nul·la, evitant així el dipòsit de partícules en suspensió en els conductes.

Utilitzar el màxim d'aportació d'aire exterior que sigui possible. Forçar el sistema de ventilació perquè no recirculi aire i tot l'aire captat sigui de l'exterior. Assegurar que les comportes de recirculació del sistema de ventilació estan tancades automàticament o manualment.

Pel que fa als *fan- coils* i als *splits*, es recomana no utilitzar-los, però en cas de ser necessaris per tal de mantenir una temperatura adequada, caldrà mantenir-los sempre en marxa per evitar el dipòsit i posterior alliberament del virus a l'ambient. Tal com passa amb els conductes de ventilació, si es manté sempre en marxa, les partícules en suspensió difícilment poden dipositar-se als ventiladors i serpentins d'intercanvi tèrmic de l'aparell.

34. Com s'ha de fer el manteniment dels equips de ventilació i climatització?

Continuar amb la neteja i manteniment habitual del sistema de ventilació, tenint present que l'augment d'ús pot incidir en els períodes d'intervenció. La neteja dels conductes no té cap efecte pràctic sobre la transmissió ja que les partícules en suspensió difícilment poden dipositar-se en els conductes.

Continuar amb la mateixa tipologia de filtres exteriors de l'equip de ventilació ja que en el cas improbable que el virus estigues en suspensió a l'exterior, en associar-se amb altres partícules de l'aire, serien retingudes pels filtres. Substituir els filtres exteriors d'acord amb el procediment habitual (per temps o pressió del sistema per obturació), i amb un mètode de treball adequat, amb el sistema apagat, guants i protecció respiratòria.

En cas de disposar de filtres de partícules de l'aire al local, haurien de ser HEPA, per garantir-ne l'eficiència.

35. Cal obrir les finestres per ventilar el lloc de treball?

Si l'edifici no disposa d'un sistema de ventilació, cal mantenir tant com sigui possible una ventilació natural provinent de l'obertura de les finestres. Aquest seria el cas també d'edificis o locals amb climatització però sense ventilació mecànica (per exemple, aire condicionat amb *splits*).

Si l'edifici disposa d'un sistema de ventilació capaç d'aportar tot l'aire exterior sense recirculació, és més lògic no obrir les finestres ja que els fluxos d'aire de la ventilació estan calculats per ventilar tota l'estança amb els cabals convenients i una aportació de corrents provinents de les finestres podrien alterar aquesta ventilació. Cal mantenir, però, el sistema de ventilació forçada en marxa contínuament.

Si l'edifici no disposa d'un sistema de ventilació capaç d'aportar exclusivament aire exterior, pot ser convenient, en funció del percentatge d'aire recirculat pel sistema, aportar una ventilació addicional obrint les finestres.

36. Quines mesures organitzatives es poden prendre de cara a la ventilació?

Distanciar el personal treballador el màxim possible per facilitar la ventilació de tot el local.

37. Com s'han de ventilar els lavabos?

Es recomana mantenir l'extracció dels lavabos en funcionament constant i no depenent d'altres elements d'activació (per exemple, del sistema d'il·luminació). En cas de no haver-hi extracció mecànica, mantenir les finestres obertes per garantir-ne la ventilació.